

# INTERNATIONAL WEEKLY

**№ 6**

**01.04.2019 – 15.04.2019**



Foreign  
Policy  
Research  
Institute

Friedrich Naumann  
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

## ЗМІСТ

|   |           |
|---|-----------|
| Україна – Європейський Союз .....   | 3         |
| АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ .....   | 3         |
| <i>ПАРЄ в черговий раз витримала іспит на відданість європейським цінностям .....</i>       | <i>3</i>  |
| Інші події в ЄС .....   | 5         |
| Зовнішня політика .....   | 11        |
| АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ .....   | 11        |
| <i>Програвши справу в СОТ третій раз поспіль Україна має зробити належні висновки .....</i> | <i>11</i> |
| Двосторонні відносини.....  | 14        |
| АСОЦІАЦІЯ КАРИБСЬКИХ ДЕРЖАВ .....   | 14        |
| КАТАР .....   | 14        |
| МОЛДОВА.....  | 15        |
| НАТО.....   | 15        |
| РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ.....  | 16        |
| НІМЕЧЧИНА.....  | 16        |
| ПОЛЬЩА .....  | 17        |
| ТАЙЛАНД.....  | 17        |
| Опір російській гібридній війні .....   | 18        |
| АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ .....   | 18        |
| <i>Технологія російської інформаційної війни у виборчій кампанії Петра Порошенка .....</i>  | <i>18</i> |

## Україна – Європейський союз



## АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

***ПАРЄ в черговий раз витримала іспит на відданість європейським цінностям***

5 квітня прихильники Росії у Парламентській асамблеї Ради Європи підготували план, який передбачає позбавлення ПАРЄ права накладати санкції на РФ. Про це йдеться у статті "Раду Європи ведуть до перевороту: як планують скасовувати покарання Росії у ПАРЄ". Лідер групи "Об'єднані ліві" у Раді Європи, нідерландський парламентар Тіні Кокс підготував проект резолюції, яка може повністю перевернути розподіл повноважень у Раді Європи. Документ пропонує обмежити право ПАРЄ карати держави, що порушують принципи організації. Основна ідея цього проекту в тому, що будь-які санкції мають ухвалюватися лише спільним рішенням Асамблеї та комітету міністрів (орган Ради Європи, в якому представлені уряди всіх 47 держав-членів РЄ). У разі затвердження документу моментального зняття санкцій з росіян не станеться, але відкриється можливість для цього. Приміром, зміни регламенту можуть технічно затвердити у травні на засіданні керівного органу Асамблеї – постійного комітету, де відсоток опонентів Росії – значно нижчий, ніж загалом у ПАРЄ. Паралельно проведуть аналогічне рішення у комітеті міністрів, і вже у червні росіяни повернуться до Страсбурга. Проект резолюції вже був представлений керівництву ПАРЄ 3 квітня, а також переданий членам політичного комітету.<sup>1</sup>

Проте, вже 10 квітня стало відомо, що у Парламентській асамблеї Ради Європи не дозволили Російській Федерації змінити процедуру запровадження санкцій. Про ухвалення відповідної резолюції оголосила президент ПАРЄ Ліліан Морі. На засіданні весняної сесії Асамблеї, яка відбулась 8-12 квітня у Страсбурзі (Франція), "за" резолюцію проголосувало 105 парламентаріїв, "проти" – 3, "утрималось" – 16. Під час голосування в проект резолюції були внесені правки, які не дозволили проросійським силам в ПАРЄ відстояти інтереси Росії щодо можливості повернення в сесійну залу ПАРЄ без виконання вимог попередніх резолюцій Асамблеї, ухвалених у зв'язку з агресією проти України.

«Уніан» інформує, що після голосування голова української делегації в ПАРЄ Володимир Ар'єв заявив у соціальній мережі Facebook: "Росія не отримала зміни процедури запровадження санкцій! При цьому Росія в резолюції критикується за боягузтво та шантаж (відмову платити внесок до Ради Європи)". "Її закликали не боятися і не шантажувати, а виконувати зобов'язання. Тож,

<sup>1</sup> <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/04/5/7094846/>

існуючий санкційний механізм залишається. Можливо, буде запроваджений додатковий, складніший. Але то вже справа майбутніх сесій. Делегація зробила все можливе. Хоча, головна боротьба попереду: проросійські сили відчули рухи з українського виборчого процесу, а прибічники все частіше питають - чи є їм сенс стояти за нас, якщо українці демонструють інші тенденції. Сподіваюсь, ми не дамо приводу для розчарування європейським партнерам», - наголосив Ар'єв, як повідомляє «Уніан».

Народний депутат України Марія Іонова нагадала, що Рада Європи була заснована з тою метою, щоби досягнути більшої єдності серед її країн-членів на основі спільних цінностей і принципів. "Найбільший виклик, з яким Рада Європи стикається сьогодні, полягає у підриві цих цінностей", - сказала Іонова, передає «Уніан». Вона висловила переконання, що тривалі дискусії, які присвячені фінансовим питанням в Раді Європі, говорять про те, що "Російська Федерація намагається обміняти гроші на цінності організації, а саме демократію, верховенство права і права людини". "Тому, будь ласка, не дивіться на правду з заплющеними очима", - закликала Іонова, інформує «Уніан». Народний депутат поставила риторичне запитання усім членам ПАРЄ, **чи вони завжди намагатимуться змінювати процедури і правила ПАРЄ, коли Росія порушуватиме принципи і цінності організації**. Також вона сказала, що шантаж не є інструментом демократії. "Шантаж не веде до поваги до верховенства права і прав людей. Або ми виступаємо єдиним цілим заради миру і свободи, або ми здаємося перед грошима", - заявила вона, передає «Уніан». "Ми не можемо відмовитися від захисту парламентської демократії. Ми маємо об'єднати наші зусилля, аби протидіяти ініціативам, які надходять від урядів окремих країн, які прагнуть поставити в залежність Парламентську асамблею Ради Європи перед Комітетом міністрів (Ради Європи)", - наголосила вона, повідомляє «Уніан».<sup>2</sup>

Таким чином, цього разу прихильникам Росії не вдалось досягти своєї головної мети - проводити проросійську політику в ПАРЄ. **Втім ця перемога не означає, що Росія покине спроби повернутись до складу ПАРЄ та вимагати скасування санкцій. Так чи інакше в майбутньому можуть з'явитись для цього передумови.**

<sup>2</sup> <https://www.unian.ua/politics/10512102-u-parye-ne-dozvolili-rosiji-zminiti-proceduru-zaprovadzheniya-sankciy.html>

**Інші події в ЄС**

**Макрон: ЄС не може бути заручником політичної кризи у Британії**

**02.04.2019**

Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що ЄС не може бути заручником політичної кризи у Великій Британії, пов'язаної з Brexit.

Про це він заявив після зустрічі з ірландським колегою Лео Варадкардом, повідомляє "Європейська правда".

"Якщо Велика Британія через три роки після референдуму не може запропонувати підтримане більшістю рішення, то вони де-факто самі виберуть вихід без угоди. Ми не можемо за них уникнути невдачі", - сказав Макрон.

Він зазначив, що ЄС відкритий до нових пропозицій, які Британія може запропонувати, щоб вийти з глухого кута.

"Це можуть бути нові вибори, референдум, інший вибір щодо майбутніх відносин - таких як митний союз. Ми відкриті для цього, але Лондон повинен сказати про це і сказати це зараз. Довге продовження, що включає участь Британії в європейських виборах і інституціях Європейського союзу, далеко не очевидно і не є само собою зрозумілим", - сказав Макрон.

Нагадаємо, прем'єр-міністр Великої Британії Тереза Мей у вівторок проводить засідання уряду, на якому обговорять результати вчорашніх голосувань у Палаті громад.

Британські депутати у понеділок відхилили чотири варіанти, в тому числі в середу можливий ще один раунд попередніх голосувань, щоб визначити, який варіант може набрати більшість голосів.

Не виключено, що 4 квітня Тереза Мей може вчетверте внести на голосування в парламент свою угоду про умови Brexit, яку депутати вже тричі відхилили.

*Європейська правда*

**Італія критикує плани Німеччини змінити тарифи на транспортування газу**

**02.04.2019**

Італія висловила незадоволення з приводу можливого підвищення тарифів на транспортування газу, що надходить з Німеччини, заявивши, що це коштуватиме італійським споживачам 300 мільйонів євро.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на Euractiv.

З початку 2018 року Німеччина вела консультації для створення гармонізованих тарифів на транспортування газу, щоб створити нову прозору методологію ціноутворення.

Передбачається, що ціни на доступ до ринкової площі будуть рівні, незалежно від оператора мережі. Цей тип тарифної системи більше підходить для газових мереж, які об'єднані і мають менше односпрямованих потоків, як в Німеччині.

Однак Італія скаржитися на те, що введення тарифу призведе до зростання цін на кордоні, тому що газ, який "залишає" Німеччину, буде коштувати більше, ніж раніше.

Італійське газове управління (ARERA) стверджує, що реформа вплине на оптовий газовий ринок Італії.

ARERA стверджує, що імпортований з Німеччини газ безпосередньо встановлює італійську оптову ціну. Тому будь-які додаткові витрати, пов'язані з транспортуванням, впливають на італійський газовий ринок в цілому.

За даними ARERA, прогнозоване збільшення транспортних витрат у зв'язку з тарифної реформою в Німеччині становить 0,387 євро/МВт\*год, що представляє собою додаткові витрати в розмірі приблизно 300 млн євро на рік на поставку газу в Італію.

Єврокомісія відмовилася коментувати німецько-італійський газовий тарифний суперечка. Однак в Брюсселі заявили, що Комісія стежить за належним виконанням у всіх країнах ЄС, в тому числі в Німеччині, правила від 2017 року, яке встановлює тарифи на транспортування газу.

*Європейська правда*

### **Єврокомісія почала процедуру щодо порушення Варшавою верховенства права**

**03.04.2019**

Європейська комісія відкрила справу проти Польщі з приводу порушення верховенства права в країні. Листа з офіційним повідомленням ЄК надіслала до Варшави

Про це заявив віце-президент ЄК Франс Тіммерманс на брифінгу в Брюсселі, повідомляє Європейська правда.

Справа стосується "нової дисциплінарної системи для суддів", сказав Тіммерманс. Польський уряд має два місяці на відповідь.

На думку ЄК, "нова дисциплінарна система" підриває незалежність польських суддів, не надаючи необхідних гарантій для захисту їх від політичного контролю, як того вимагає Суд Європейського союзу.

Тіммерманс підкреслив, що польський уряд зможе змінити свою позицію щодо дисциплінарного режиму суддів у найближчі два місяці.

Раніше вирок Європейського суду зобов'язав Польщу призупинити дію суперечливих положень закону про Верховний суд, які стосуються віку суддів.

*Еспресо*

### **Литва першою з країн Балтії підписала пакт про оборонну співпрацю з США**

**04.04.2019**

Сполучені Штати та Литва підписали угоду про оборонну співпрацю, спрямовану на посилення двосторонньої підготовки та обміну інформацією.

Як повідомляє "Європейська правда", відповідну заяву розповсюдив Пентагон.

"Литва є союзником НАТО і є "передовою державою", що межує з Росією. Це перша країна Балтії, яка підписала таку угоду про співпрацю", - йдеться у повідомленні.

"Дорожня карта" описує п'ять основних цілей політики для двох країн у період з 2019 по 2024 рік: посилення співпраці у сфері тренувань, навчань та обміну; стримування в регіоні Балтійського моря, включаючи поліпшення обізнаності про морську сферу; обмін інформацією; співробітництво в багатонаціональних операціях; кіберзахист.

Документ також закликає Сполучені Штати продовжувати розгортати сили у балтійських державах "для посилення стримування і підтримки зусиль Естонії, Латвії та Литви для подальшого розвитку національної оборони".

План підписання угод про оборонне співробітництво з трьома країнами Балтії впливає з стратегічного діалогу США та Балтії, схваленого у листопаді 2018 року. Естонія та Латвія ведуть переговори з Пентагоном для підписання подібних угод.



США інвестували майже \$80 мільйонів у співробітництво в оборонній сфері з Литвою з 2014 року.

*Європейська правда*

### **ЄС і Китай не узгодили декларацію спільного саміту – ЗМІ**

**06.04.2019**

Відмова Китаю надати Євросоюзу тверді зобов'язаннями щодо доступу до своїх ринків перешкоджає обом сторонам погодити спільну заяву для саміту.

Про це повідомляє "Європейська правда" із посиланням на AFP.

Лідери ЄС у вівторок проведуть переговори в Брюсселі з китайським прем'єр-міністром Ле Кецяном, але все більш імовірно, що спільної декларації за результатами зустрічі не буде.

Відсутність такого документу завдасть удару надії, що зустріч може дати прорив у складних відносинах Європи з Китаєм

ЄС прагне побудувати "точки конвергенції" з Китаєм, своїм другим найбільшим торговельним партнером, але має глибокі застереження щодо протекціонізму, торговельної практики та прав людини в Пекіні.

За даними агентства, президент Європейської ради Дональд Туск сказав державам-членам, що вони повинні відхилити проект заяви на вищому рівні, "враховуючи, що Китай не виконав ключових очікувань і вимог ЄС, включаючи забезпечення доступу до ринків і рівних умов для європейських компаній, що працюють в Китаї."

Співрозмовник поскаржився на "відсутність китайської прихильності" до серйозної реформи Світової організації торгівлі, яка включатиме промислові субсидії.

Нагадаємо, єврокомісар з питань бюджету Гюнтер Еттінгер закликав ЄС заблокувати участь Італії в китайському гігантському інфраструктурному проекті "Шовковий шлях".

*Європейська правда*

### **Словенія відкликала посла з Хорватії через шпигунський скандал**

**09.04.2019**

Словенія вирішила відкликати свого посла в Хорватії через скандал, який імовірно стосується діяльності хорватських спецслужб на території Словенії.

Про це повідомляє Euractiv.

«Словенія відкликала свого посла у Хорватії через скандал, який нібито пов'язаний з операціями хорватських спецслужб у Словенії», - йдеться у повідомленні.

Голова уряду Словенії Мар'ян Шарец скликав екстрене засідання Ради національної безпеки на вівторок, 9 квітня через можливу активність хорватської розвідки в Словенії, про яку повідомило місцеве телебачення.

Скандал розгортається навколо міжнародного арбітражу Хорватії з Словенією, з 2009 р., покликаного розв'язати суперечку двох держав щодо ділянки сухопутного та морського кордону у північній Адриатиці та розблокувати переговори про вступ Хорватії до ЄС.

У липні 2015 р. хорватська щоденна газета Večernji list повідомила про нелегальні перемовини між словенським суддею в арбітражному суді Ерне Секолемцем та словенським представником у суді Сімоною Дреник. Дреник нібито дала Секолецу якісь документи після того, як суд закрити можливість для сторін надавати свої докази.

Після цього Хорватія оголосила, що арбітражний процес був скомпрометований.

Суд продовжив свою роботу та виніс вердикт, надавши Словенії доступ до міжнародних вод, проте Хорватія відмовилася виконувати це рішення. В результаті Словенія подала позов на Хорватію до Європейського суду, стверджуючи, що Загреб порушив європейське законодавство, не виконавши арбітражне рішення.

*Укрінформ*

### **Єврокомісія: виконання кліматичного зобов'язання ЄС під загрозою**

**09.04.2019**

ЄС "ризикає" не досягти цільового показника енергозбереження до 2020 року.

Про це заявила Європейська комісія у своєму звіті у вівторок, повідомляє "Європейська правда".

Енергоспоживання в Євросоюзі зросло на 0,9% у 2017 році, порівняно з 2016 роком. Воно зменшилося в 2007-2014 роках, але тепер знову зростає.

Комісія сказала, що "за останні роки енергозбереження не було достатньо високим, щоб компенсувати вплив зростання економічної активності".

2017 року кінцеве споживання енергії впало, порівняно з 2016 роком, лише в чотирьох країнах ЄС: Бельгії, Великій Британії, Італії та Словенії.

Як відомо, ЄС зобов'язався до 2020 року скоротити споживання енергії на 20%, порівняно з 1990 роком, у рамках боротьби зі зміною клімату.

На будівлі припадає близько 40% загального споживання енергії в ЄС і понад третина викидів CO<sub>2</sub>.

*Європейська правда*

### **Польща втратила €23 мільярди через "газову голку" Росії**

**10.04.2019**

Польща через газову залежність від Росії за 17 років втратила до 23 млрд євро.

Про це заявив уповноважений представник уряду Польщі з питань стратегічної енергетичної інфраструктури Пйотр Наїмський під час Національного енергетичного саміту у Гданську, повідомляє Польське радіо.

"Через залежність від монопольного постачальника газу, тобто Росії, Польща у 2001-2018 роках втратила від 50 до 100 мільярдів злотих (від понад 11,5 млрд до понад 23 млрд євро)", - йдеться у повідомленні.

Наїмський уточнив, що Польща має у своєму розпорядженні такі енергоресурси: вугілля, природний газ, в обмеженій кількості вітер, сонце і воду. На його переконання, завдання Польщі, у першу чергу, - це ефективне використання своїх ресурсів.

Як зазначається, нині триває розширення терміналу скрапленого газу у Свіноуйсьце, реалізуються проект Baltic Pipe, а також проект плавучого терміналу скрапленого природного газу, який буде побудований у Гданській судноверфі.

Baltic Pipe сполучить польську і данську газотранспортні системи, завдяки чому газ із норвезького шельфу надійде до Польщі. Будівництво цієї магістралі під водою має розпочатися у 2020 році, а з 1 жовтня 2022 року газопровід планується ввести в експлуатацію.

Після цього Польща вже не потребуватиме довгострокових контрактів з Росією щодо постачання палива.



Як відомо, 31 грудня 2022 року закінчується довгостроковий так званий Ямальський контракт на постачання до Польщі газу з Росії.

Укрінформ

### **МЗС Литви вручило Росії ноту протесту**

**12.04.2019**

МЗС Литви вручило російській стороні ноту протесту через погрози, що надійшли на адресу співробітників литовського посольства в Москві і членів їхніх сімей

Про це повідомляє Інтерфакс.

Ноту передали представнику посольства Росії у Вільнюсі.

"31 березня в посольство Литви в Москві надійшов лист з погрозами та закликом до співробітників посольства та членів їх сімей протягом місяця покинути Москву, пов'язане з винесенням Вільнюсским окружним судом обвинувального вироку у "справі 13 січня", - повідомив МЗС Литви.

Повідомляється, що лист підписаний організацією "Ветерани Росії", яка об'єднує ветеранів спецслужб.

Міністерство закордонних справ Литви оголосило у четвер, 11 квітня, що посол країни в Росії Ремігіюс Мотузас буде відкликаний для консультацій після погроз.

Еспресо

### **Рада ЄС затвердила «газову директиву», яка стосується і «Північного потоку-2»**

**15.04.2019**

Рада Європейського союзу затвердила поправки до директиви, яка встановлює правила на європейському ринку газу. Вона стосується всіх трубопроводів із країн, що не входять до ЄС, у тому числі і «Північного потоку-2», який буде Росія. Документ 15 квітня опублікований на офіційному сайті ЄС.

«Загальна мета поправки до газової директиви – забезпечити, щоб правила, що регулюють внутрішній ринок газу в ЄС, застосовувалися до газотранспортних ліній між державою-членом ЄС і третьою країною», – йдеться в повідомленні.

Серед головних вимог – поділ компаній-постачальників газу і підприємств-операторів трубопроводів, а також прозорість тарифів за транспортування палива.

Поправки раніше були затверджені міністрами країн ЄС і Європарламентом. При цьому було досягнуто компромісу між Францією та іншими країнами, які скептично налаштовані по відношенню до «Північного потоку-2», і Німеччиною, яка підтримує його спорудження. За даними ЗМІ, компроміс передбачає, що формат застосування стандартів ЄС до таких проєктів, як підводні трубопроводи, визначатиме країна ЄС, на територію якої постачатиметься газ (тобто у випадку «Північного потоку-2» це буде Німеччина).

Водночас текст директиви передбачає, що компанії-оператори трубопроводу мають бути незалежними від компаній-постачальників палива. У «Північного потоку-2» і оператор, і постачальник один – російський газовий монополіст «Газпром». Але в міністерстві енергетики Росії і компанії-операторі «Північного потоку-2» заявляють, що поправки до директиви не вплинуть на проєкт.

Укладання труб «Північного потоку-2» по дну Балтійського моря триває. Очікується, що газопровід з Росії до Німеччини буде добудований до кінця 2019 року. Проти спорудження газопроводу активно виступають США, а також Україна. Вони побоюються, що Росія після введення нового газопроводу в експлуатацію

відмовиться від транзиту газу через Україну. Канцлер Німеччини Ангела Меркель запевняє, що транзит буде збережений.

*Радіо Свобода*

## ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА



### АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

#### *Програвши справу в СОТ третій раз поспіль Україна має зробити належні висновки*

5 квітня Світова організація торгівлі (СОТ) оприлюднила свою остаточну доповідь у справі DS512 "Росія – Заходи, що стосуються транзитних перевезень", яку ініціювала Україна. Претензії України не були задоволені. Тобто Україна програла. Як говориться в доповіді, ця суперечка стосується різних заходів, введених Росією щодо транзиту автомобільним і залізничним транспортом через територію Росії. Це не єдиний позов України проти Росії, який розглядає СОТ. Крім справи DS512 "Російська Федерація – Заходи, що стосуються транзитних перевезень", яку було відкрито 14 вересня 2016 року, ще існують справи DS499 "Російська Федерація – Заходи, що впливають на ввезення залізничного обладнання та його частин" від 21 жовтня 2015 року та DS532 "Російська Федерація Заходи, що стосуються ввезення і транзиту деяких українських товарів" від 13 жовтня 2017 року. **Висновки Світової організації торгівлі за всіма трьома процесам – не на користь України.** Втім, за регламентом СОТ, незадоволена рішенням сторона може подати апеляцію і розраховувати на повторний розгляд справи. У справі DS512 винесено остаточний вердикт – на жаль, теж не на користь України. А ось дві інші суперечки ще розглядатимуться повторно, тому українська сторона вважає, що говорити про програш рано.

Економіст, голова Українського аналітичного центру Олександр Охріменко висловлює думку, що нинішня ситуація була спровокована тим, що Україна, в свою чергу, здійснювала блокування транзиту російського транспорту без офіційних документів. "Почалося все з того, що одна з радикальних організацій почала блокувати проїзд на територію України російських фур. Як результат – Росія заборонила проїзд українських фур через свою територію до Середньої Азії. Україна подала позов до СОТ, і ця організація прийняла рішення, що Росія має право симетрично відповідати. Фактично Україна першою порушила домовленості, не пропускаючи транспорт з Росії. Навіть не з російським, а з іноземним товаром. Причому ні урядом, ні парламентом тоді не було прийнято ніяких офіційних документів – ні закону, ні рішення, – на якій підставі це робиться. Не можна було блокувати в такій ситуації. **Якби було прийнято, наприклад, рішення, що блокується транзит товарів військового призначення – це було б хоч якусь підставу для таких дій.** Але цього не

було зроблено, ми блокували проїзд російського транспорту неофіційно", – говорить Олександр Охріменко, інформує «Сегодня».

Чи варто, крім усього іншого, шукати причини поразки України в тому, що Росія активно "попрацювала" в потрібному для неї напрямі у СОТ? Економічний аналітик, співзасновник аналітичного центру "Український інститут майбутнього" Анатолій Амелін вважає, що цього не можна виключати. "Росія досить активно відстоює свої позиції у всіх міжнародних організаціях. У них ефективно працює дипломатична служба. Крім того, дуже багато росіян працюють в різних інституціях: в ПАРЄ, в ООН. Це і студенти, що проходять практику, і штатні співробітники. Тому не виключено, що серед персоналу середньої ланки СОТ, який, власне, займається підготовкою рішень, могли перебувати агенти впливу Росії. Принаймні в інших міжнародних інституціях такі інструменти були явно помічені", – каже Анатолій Амелін, передає «Сегодня».<sup>3</sup>

Рішення групи експертів набуде чинності, після того, як його затвердить Орган з вирішення суперечок СОТ. Втім, це станеться тільки в тому випадку, якщо українська сторона не подасть апеляцію. Але Мінекономрозвитку України здаватися не збирається і планує оскаржити сьогоднішнє рішення. "Зараз МЕРТ вивчає матеріали справи та розробляє стратегію подальшого захисту інтересів України в СОТ", - заявила Роксолана Підласа, як повідомляє «РБК-Україна». За її словами, СОТ розглядає торговельні спори в два етапи – на засіданнях Групи експертів і в Апеляційному органі СОТ. У МЕРТ уточнили, що зараз Україна оскаржить рішення по двом спорах, що стосуються антидемпінгових мит на аміак і обмеження імпорту залізничних вагонів. При цьому джерела РБК-Україна відзначають, що розгляд апеляції – процес, який може тривати від півроку до декількох років.

За словами партнера ЮФ "Ілляшев та партнери" Олени Омельченко (консультант у сфері заходів торговельного захисту та СОТ), СОТ визначило критерії, які будуть стримувати спірні сторони у застосуванні заходів в цілях захисту своєї безпеки. "Тепер, щоб посилатися у торговельних суперечках на інтереси національної безпеки, державам потрібно довести об'єктивну "надзвичайність ситуації" і "сумлінність" при введенні заходів. А саме – спрямованість заходів на захист населення і території від зовнішньої загрози або до підтримання законності та порядку", - пояснила Омельченко.

Для України рішення СОТ, швидше іміджева втрата, зазначає стратегічний радник МФ "Відродження", спеціаліст з міжнародного торговельного права Тарас Качка. "По-перше, у міжнародних спорах не буває однозначних рішень. Тому говорити, що це - абсолютний програш України в СОТ не можна. Завжди є й інша сторона медалі, і вона, приміром, у тому, що наші дзеркальні санкції теж визнані правомірними. По-друге, позитивні для нашої країни елементи рішення ми можемо використовувати як додатковий інструмент тиску на міжнародне співтовариство, пояснюючи необхідність введення санкцій проти РФ і показуючи, що ця країна порушує міжнародне право", - пояснив експерт, інформує «РБК-Україна».<sup>4</sup>

Рішення Світової організації торгівлі щодо "транзитної суперечки" з РФ означає правомірність усіх санкцій, накладених Україною на Російську Федерацію. Про це в коментарі "Європейській правді" заявила радник міністра економічного розвитку і торгівлі України Роксолана Підласа. Роксолана Підласа звертає увагу, що група експертів не надала будь-яких рекомендацій щодо приведення заходів у відповідність до положень правил СОТ. "Такі висновки Групи експертів одночасно

<sup>3</sup> <https://ukr.segodnya.ua/economics/enews/proigrysh-ukrainy-v-vto-prichiny-i-posledstviya-1250022.html>

<sup>4</sup> <https://www.rbc.ua/ukr/news/ukraine-zapustyat-onlayn-reestr-avtobusnyh-1554483251.html>

означають, що усі дії України у торговельно-економічній сфері, спрямовані на протидію агресії Російської Федерації, є безумовно виправданими в очах міжнародного права та міжнародної спільноти (санкції, ембарго, обмеження у сфері валютно-фінансового регулювання та усі інші обмеження)", - пояснила вона, як передає «Європейська правда». Наразі Мінекономрозвитку вивчає матеріали справи та розробляє стратегію подальшого захисту інтересів України в рамках СОТ, уточнює Підласа.<sup>5</sup>

**Ситуація для України склалась вкрай неприємна, тому що важелі впливу Росії показали себе в дії та українська сторона не змогла виграти. Однією з головних причин цього є те, що Україна не визнала стану війни з Росією спричиненою російською військовою агресією, а тому в міжнародних судах вона не може довести наявності зовнішньої загрози для свого населення та її території.** Тим не менш, вирішення питання щодо блокування транзиту на користь України вимагає більш їх зусиль щоб довести свою правоту та координацію спільних дій з нашими партнерами з протидії Росії.

---

<sup>5</sup> <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/04/5/7094847/>

## Двосторонні відносини

### Асоціація Карибських держав

#### **Україна взяла участь у VIII Саміті Асоціації карибських держав 03.04.2019**

28-29 березня 2019 року Посольство взяло участь у VIII саміті Асоціації карибських держав (АКД), що відбувся в місті Манагуа, Нікарагуа. На саміт прибули делегації з 25 держав-членів та дев'яти асоційованих членів організації, а також представники 18 країн-спостерігачів і трьох міжнародних організацій, таких як Карибське співтовариство (CARICOM), Центральньоамериканська інтеграційна система (SICA) та Економічна комісія для Латинської Америки та Карибського басейну (CEPAL). Заключний документ Саміту, Декларація Манагуа, затверджена главами держав і урядів, які взяли участь у засіданні, закликає до єдності, співпраці та тісної взаємодії між державами-членами АКД для протистояння наслідкам зміни клімату.

*Міністерство закордонних справ України*

### Катар

#### **Голова Верховної Ради України відвідав з візитом Катар**

**08.04.2019**

4-8 квітня 2019 року Голова Верховної Ради України Андрій Парубій перебував з офіційним візитом у Державі Катар у рамках участі у 140-й Асамблеї Міжпарламентського Союзу, що проходить у м. Доха.

Главу української делегації супроводжували народні депутати України Борис Тарасюк, Леонід Ємець, Валерія Заружко, Олена Сотник та Альона Шкрум, а також співробітника Апарату Верховної Ради України.

Спікер Верховної Ради України взяв участь у відкритті 140-ї Асамблеї Міжпарламентського Союзу. На початку церемонії Голову Верховної Ради України привітав Емір Держави Катар шейх Тамім бін Хамад Аль Тані.

7 квітня 2019р. під час загальних дебатів 140-ї Асамблеї Міжпарламентського Союзу Андрій Парубій виступив з промовою, під час якої привернув особливу увагу до триваючої російської агресії проти України.

У роботі 140-ї Асамблеї Міжпарламентського Союзу беруть участь делегації від 163 країн на чолі з 60 головами і 40 віце-спікерами та у складі більше 2000 членів парламентів світу.

*Міністерство закордонних справ України*

#### **Емір Катару прийняв Посла України**

**11.04.2019**

10 квітня 2019 року Емір Катару шейх Тамім бін Хамад Аль Тані прийняв Посла України в Катарі Євгена Микитенка з нагоди завершення його дипломатичної місії в країні.

Емір привітав Посла та вручив державну нагороду-орден «Аль Ваджба» у знак визнання вагомого внеску у розбудову українсько-катарських відносин. Емір також побажав Послу подальших успіхів, а українсько-катарським відносинам - розвитку та процвітання.

У свою чергу, Посол України висловив вдячність Й.В. Еміру Катару та високопосадовцям країни за співпрацю.

*Міністерство закордонних справ України*



## Молдова

### **Зустріч Посла Івана Гнатишина з Прем'єр-міністром Павлом Філіпом**

**08.04.2019**

8 квітня відбулася зустріч Посла України Івана Гнатишина з Прем'єр-міністром Республіки Молдова Павлом Філіпом.

Сторони обговорили сучасний стан та перспективи двосторонніх відносин між Україною та Республікою Молдова, позитивно оцінили результати взаємодії у сфері забезпечення безпеки в регіоні в останні роки. Відзначено запровадження спільного контролю на придністровському сегменті українсько-молдовського державного кордону, відкриття мосту Бронниця-Унгурь на Дністрі, а також лібералізацію автомобільного і повітряного транспортного сполучення між країнами.

Констатовано прогрес у переговорному процесі з придністровського врегулювання.

Відбувся обмін думками з питань взаємодії у сфері охорони довкілля.

*Міністерство закордонних справ України*

### **Продовжується договірно-правове оформлення державного кордону**

**11.04.2019**

9 – 10 квітня у м. Кишинів відбулося 64-те засідання Спільної українсько-молдовської демаркаційної комісії.

Українську делегацію очолив Представник України з питань договірно-правового оформлення державного кордону, Посол з особливих доручень Сергій Бороденков, молдовську - Заступник начальника Генерального інспекторату Прикордонної поліції МВС Республіки Молдова, голова молдовської делегації Валентин Фьодоров.

Сторони підвели підсумки роботи, розглянули зміни та доповнення до нормативно-технічних документів виконання робіт з демаркації, а також узгодили подальші кроки з підготовки підсумкових демаркаційних документів.

*Міністерство закордонних справ України*

## НАТО

### **Президент затвердив річну національну програму Україна-НАТО**

**10.04.2019**

Президент Петро Порошенко підписав Указ "Про затвердження Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2019 рік".

Документ було підписано у середу в присутності представників уряду та експертів, повідомляє кореспондент Укрінформу.

"Це системний, багатоплановий документ, що визначає наші цілі, які планується досягти до кінця 2020 року, та пріоритетні завдання на поточний рік. Це наша домашня робота на шляху до НАТО", - сказав Президент перед підписанням указу.

За його словами, це надзвичайно важливий документ, бо визначає конкретні кроки по кожному з напрямків не лише сектору оборони, а й реформування сектору безпеки, верховенства права, забезпечення свобод громадян.

Віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванна Климпуш-Цинцадзе, виступаючи на зустрічі з Президентом, заявила, що ця річна програма є документом, який складається зі стратегічних

завдань, спрямованих на досягнення україною членства у НАТО. "Ми маємо чітку програму дій, чіткі цілі і чіткі завдання під цю програму. Я переконана, що якщо ми всі разом будемо працювати, а до підготовки цього документа були залучені 84 відомства, разом ми зможемо серйозно далі просуватися до тієї цілі, яка визначена в Конституції", - підкреслила вона.

Як повідомляв Укрінформ, Кабінет міністрів України в січні схвалив проект Указу Президента про затвердження Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2019 рік (РНП).

РНП є програмою стратегічних реформ та інших заходів, необхідних для забезпечення ефективної, цілеспрямованої та системної підготовки України до членства в НАТО. Основний акцент в РНП зроблений на досягненні відповідності критеріям членства в НАТО, зміцненні демократії, політичній, економічній, судовій реформах, реформах виборчого законодавства, освіти, науки, охорони здоров'я, зростанні економіки, боротьбі з корупцією, підвищенні добробуту громадян, а також реформі сектору безпеки та оборони – відповідно до рекомендацій Альянсу, та переведенні Збройних сил України на стандарти НАТО.

РНП гармонізована з основними стратегічними документами України, включаючи Стратегічний оборонний бюлетень, План дій уряду, Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020", Закон України "Про національну безпеку" тощо.

*Укрінформ*

## **Російська Федерація**

### **Уряд України розширив торговельні санкції проти Росії**

**10.04.2019**

Кабінет міністрів України розширив перелік товарів з Російської Федерації, на поставку яких введено ембарго, включивши в нього банки для консервування, пляшки і скляні ємності для харчових продуктів та напоїв.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на "Інтерфакс Україна".

Уряд прийняв постанову про розширення санкцій на засіданні в середу, доповнивши перелік заборонених до ввезення з РФ товарів, спочатку затверджений ним у грудні 2015 року.

Згідно з проектом постанови, до переліку внесено банки для консервування (стерилізаційні банки), пляшки для харчових продуктів та напоїв з безбарвного і кольорового скла ємністю від 0,15 л до 2,5 л і більше, а також скляні ємності для харчових продуктів і напоїв різної ємності.

Крім цього, ще однією постановою, в список заборонених до ввезення з РФ товарів внесені формалін, карбамідно-формальдегідний концентрат і смоли, пружини для візків вантажних вагонів, електроапаратура для комутації, яка використовується в пристрої залізничної автоматики.

Нагадаємо, 20 березня цього року президент Порошенко ввів у дію рішення РНБО про оновлені персональні економічні та інші санкції щодо 294 юридичних та 848 фізичних осіб, які брали участь в агресії проти України.

*Європейська правда*

## **Німеччина**

### **Президент України провів зустріч з Головою Християнсько-демократичного союзу Німеччини**

**12.04.2019**

У рамках робочого візиту до Німеччини Президент України Петро Порошенко зустрівся з Аннегрет Крамп-Карренбауер, Головою Християнсько-демократичного союзу Німеччини.

Було відзначено динамічний розвиток політичного діалогу між Україною та ФРН.

А.Крамп-Карренбауер дала високу оцінку прозорості проведення першого туру президентських виборів в Україні та їх відповідності високим демократичних стандартам.

Співрозмовники обговорили питання двостороннього порядку денного, в тому числі ситуацію в окупованих Росією Донбасі та Криму.

Окрему увагу було приділено питанню негайного та безумовного звільнення українських моряків та політичних в'язнів, які незаконно утримуються Росією.

Глава держави подякував Німеччині за допомогу у впровадженні реформ в Україні.

*Інтернет-представництво Президента України*

## **Польща**

### **Політичні консультації на рівні заступників зовнішньополітичних відомств України та Польщі**

**12.04.2019**

12 квітня 2019 року у Києві відбулися політичні консультації на рівні заступників Міністрів закордонних справ України Василя Боднара та Республіки Польща Марчіна Пшидача.

Сторони обговорили актуальні питання українсько-польського співробітництва, перспективи найближчих політичних контактів на найвищому рівні.

Обопільно декларовано наміри до практичних кроків задля досягнення порозуміння у безпековій і культурно-гуманітарній сфері, а також продовження співпраці з розбудови інфраструктури на українсько-польській ділянці державного кордону.

Відбувся обмін думками щодо актуальних питань міжнародного і регіонального порядку денного.

*Міністерство закордонних справ України*

## **Таїланд**

### **Для українців почав діяти "туристичний безвіз" з Таїландом**

**14.04.2019**

З неділі 14 квітня для громадян України, які відвідують Таїланд з туристичною метою, почав діяти режим безвізового в'їзду.

Про це повідомив президент України Петро Порошенко, пише "Європейська правда".

"Із сьогоднішнього дня громадяни України можуть подорожувати до Королівства Таїланд з туристичною метою без віз. Для перебування в країні до 30 днів потрібно мати тільки закордонний паспорт - біометричний або небіометричний", – написав Порошенко на своїй офіційній сторінці в Facebook.

Для перебування на території Таїланду строком більше 30 днів, незалежно від мети подорожі, необхідно отримати візу у відповідному дипломатичному представництві або консульській установі.

У МЗС раніше нагадали, що громадяни України при поїздках за кордон мають бути застраховані та повинні дотримуватися законодавства іноземної держави.

Нагадаємо, українці з 1 березня можуть їздити до Грузії за ID-картками.

*Європейська правда*

## Опір російській гібридній війні



### АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

#### *Технологія російської інформаційної війни у виборчій кампанії Петра Порошенка*

Як і 5 років тому, Україна знову опинилась на зламі свого історичного розвитку. Історизм і трагізм її сьогодення полягає в тому, що соціальна прірва, яка утворилася між суспільством і владою не тільки не була подолана, а ще більше поглибилась. Тож революція Гідності, яка ставила за мету повалення клептократичного режиму Януковича, так і не була досягнута. Янукович втік з країни, а клептократичний режим залишився в ній. Місце Януковича посів президент Порошенко, який значно вдосконалив цей режим, зробив його легітимним і більш функціональним, більш досконалим в отриманні надприбутків за допомогою влади. За 5 років президент Порошенко наочно довів, що чим більшу владу ти маєш, тим більше прибутків з цієї влади ти отримаєш. Так за даними електронної декларації Петра Порошенка за 2018 рік його власні прибутки збільшились в 95 разів тільки за один рік.<sup>6</sup> Але виходить так, що чим багатіший президент, тим бідніша країна. За 5 років президентства Петра Порошенка Україна стала самою бідною країною в Європі.

І тепер, під кінець каденції президентства Порошенка, під загрозою опинилась не тільки його персональна монопольна влада, але й існування самого клептократичного режиму в країні. Тож не тільки корумпована влада, але і вся клептократична спільнота в Україні постала на його захист, **перетворивши виборчу президентську кампанію в жорстку і безкомпромісну інформаційно-психологічну війну** проти противників клептократичного політичного режиму в Україні.

Для досягнення перемоги в цій війні Порошенко обрав технологію російської інформаційної війни, запроваджені В. Путіним проти України. Але якщо Путін застосовує цю технологію проти України та країн Заходу, то Порошенко використовує цю стратегію проти власного народу, розколюючи українське суспільство на своїх і ворогів. Таким чином свідомо чи не свідомо Порошенко і його

<sup>6</sup> Доходи Порошенко за год выросли в 95 раз! [https://vesti-ukr.com/strana/331001-dokhody-poroshenko-za-hod-vyrosli-v-95raz?utm\\_source=redtram&utm\\_medium=referral&utm\\_campaign=news&utm\\_content=489011783&utm\\_term=383495](https://vesti-ukr.com/strana/331001-dokhody-poroshenko-za-hod-vyrosli-v-95raz?utm_source=redtram&utm_medium=referral&utm_campaign=news&utm_content=489011783&utm_term=383495)

владна команда стають союзником Росії у її гібридній війні проти України, створюючи в країні ситуацію хаосу і ворожнечі, що і є одним із завдань російської гібридної війни.

Спостерігаючи за такою тенденцією, відомий український журналіст Леонід Швець зазначив, що технологія виборчої кампанії Петра Порошенка на пост глави держави зайвий раз свідчить про неготовність політичних еліт взяти відповідальність за власну країну. На своїй сторінці в соціальній мережі Facebook Швець критикує передвиборчу кампанію чинного президента, зазначаючи, що тролінг опонентів та постановка фігури Порошенка в якості одноосібного лідера дуже схожа на спосіб встановлення влади Володимира Путіна у Росії, де фахівці в сфері пропаганди створюють інформаційне середовище, вкрай незручне для опозиції та електорату, який не визначився з вибором. За його словами, «якщо в Росії така технологія працює, то в Україні вона зайвий раз характеризує непопулярність президента та демонструє, які методи використовує його команда».<sup>7</sup>

Характеризуючи такі жорсткі технології інформаційної війни відомий український експерт в галузі інформаційних операцій, доктор політичних наук О.В. Литвиненко зазначає: «Жорсткі технології застосовуються тільки у виключних випадках, оскільки після певної критичної точки дії реципієнта жорсткої пропаганди передбачити важко, а інколи практично неможливо»<sup>8</sup>. Таким випадком, який змусив команду президента застосувати таку жорстку технологію інформаційно-психологічного впливу стали президентські вибори, які поставили під загрозу збереження монопольної влади Петра Порошенка та існуючого клептократичного режиму в країні.

Базовими правилами жорстких сценаріїв інформаційно-психологічного впливу вважаються такі постулати: необхідно впливати на емоції, а не на раціональне мислення; психологічний тиск під час виборчої кампанії має бути постійним – реклама повинна впливати на реципієнта весь час; застосування суттєвих технологій, які є дуже ефективними, оскільки вони дають можливість прямо і безпосередньо впливати на підсвідомість людини; орієнтація пропагандистської компанії на чітко визначену цільову аудиторію як прихильників Порошенка та і його противників.

За допомогою таких жорстких технологій за переконанням одного з ідеологів путінізму Гліба Павловського, «можна ненасильницьким шляхом створити ситуацію 37-року, у всякому випадку, для індивіду, із-за того, що у нього в голові почнуть змішуватись різні прошарки і він буде погоджуватись з реальним, навіть не усвідомлюючи момент, коли він почався, будучи переконаний, що він вільний»<sup>9</sup>. В умовах інформаційного суспільства такий інформаційно-психологічний вплив вважається найбільш ефективним інструментом, який надає унікальні за своєю вражаючою силою можливості для прихованого управління поведінкою виборців, маніпуляції суспільною свідомістю у власних інтересах. Такий інформаційно-психологічний вплив розглядається російськими науковцями, як війна тому, що в ній застосовується насилля в якості примусу та підкорення<sup>10</sup>. Особливість застосування насилля в такій війні полягає в тому, що

<sup>7</sup> <https://www.uaportal.com/ukr/news/abo-idiot-abo-vorog-ukraini-yak-buduetsya-kampaniya-poroshenko.htm>

<sup>8</sup> Литвиненко О.В. Спеціальні інформаційні операції: Монографія. – К.: НІСД, 1999. – С.- 110.

<sup>9</sup> Путинизм как тип власти - скрытые механизмы. <http://ri.lviv.ua/interesnoe/1551-putinizm-kak-tip-vlasti-skrytye-mehanizmy.html>

<sup>10</sup> Манойло А.В., Информационно-психологическая война: факторы, определяющие формат современного вооруженного конфликта. — Киев: Материалы V Международной научно-практической конференции «Информационные технологии и безопасность», вып. №8, 2005 г., с. 73-80.



воно здійснюється шляхом впливу інформації на психіку людини. Отже **такий вплив фактично є насиллям над свідомістю людей. Технологію такого жорсткого впливу можна кваліфікувати як зброю**, яка вбиває раціональну поведінку людей, що власне є процесом їх зомбування.

Така технологія путінської пропаганди та дезінформації виявилась потрібною Петру Порошенку щоби сформувати в суспільній свідомості українських виборців віртуальне спотворене уявлення про діючого президента як ідеального керівника держави, талановитого Верховного головнокомандуючого який захистить країну від Путіна та від російської воєнної агресії, який зробив українців більш заможнішими, а країну процвітаючою, Збройні Сили України самими потужними в Європі. Це віртуальне уявлення про Президента та діючу владу немає нічого спільного з реальністю, адже недовіра до Президента та до його влади з боку українського суспільства сягає від 70 до 83%<sup>11</sup>.

В цих віртуальних уявленнях не сприймається той жахливий стан, в якому опинилась Україна за 5 років президентства Петра Порошенка, те що, Україна стала самою бідною країною в Європі, те, що займає одну з перших позицій у світі за рівнем корупції. Цей перевернутий світ у свідомості прихильників Петра Порошенка досить вдало описав відомий український політтехнолог Сергій Гайдай. «Приймаючи патріотичний «гіпноз» господаря Банкової, нам не хочеться втрачати ілюзію, що ми на правильному боці барикад. Ми глухнемо і сліпнемо, коли раптом натикаємося на злочинну сутність нашої влади. Ми не помічаємо його бізнес-зв'язків із РФ, участі в олігархічних корупційних схемах. Не хочемо бачити його співпраці з Медведчуком у спілкуванні з Кремлем. Те, що вже п'ять років будує в Україні Петро Порошенко – це його особистий "руський мір", одягнений у вишиванку українського патріотизму. Дамо йому ще п'ять років і відмінностей Києва від Москви можемо вже не знайти», повідомляє «Радіо НВ»<sup>12</sup>. Як Путін використовує принцип безальтернативності: «Путін – це Росія, а Росія – це Путін» так і Петро Порошенко позбавляє виборців іншої альтернативи: «Або Я або Путін».

У своїй виборчій кампанії Петро Порошенко намагається використовувати мобілізаційний ефект війни. Як Путін застосовує цей ефект війни проти України та Заходу для мобілізації і консолідації російського суспільства так і Порошенко використовує цей ефект війни з Росією, яку він сам і українська влада офіційно не визнає, для мобілізації своїх прихильників та дискредитації тих, хто віддає свої голоси іншому кандидату. Всі ці інші виборці пов'язуються із зовнішнім ворогом – Путіним та російською агресією. Внутрішнім ворогом є його конкурент по олігархату - Коломойський. Вся ця технологія продукування ненависті і страху концентрується на одному опоненті – претендентові на посаду президента Володимирі Зеленському. Саме Зеленський подається як ставленик Кремля, який одночасно є «маріонеткою» і Путіна, і Коломойського.

Таким чином, основними наративами, які застосовуються Петром Порошенком в його інформаційній кампанії проти Зеленського та його прихильників є наратив «російського реваншу» та «загрози з боку Росії» і олігарха Коломойського як одного з представників українського олігархату очолюваного самим президентом Петром Порошенком.

Стає очевидним, що **Петро Порошенко в російській війні проти України та українського суспільства є союзником Путіна, оскільки**

<sup>11</sup> Рівень довіри до суспільних інститутів та електоральні орієнтації громадян України. <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/riven-doviry-do-suspilnykh-instytutiv-ta-elektoralni-orientatsii-gromadian-ukrainy>

<sup>12</sup> Сергій Гайдай. "Русский мир", который построил Петр. <https://nv.ua/opinion/russkiy-mir-kotoryu-postroil-petr-50007818.html>



**своєю виборчою кампанією сприяє досягненню цілей Кремля в російсько-українській війні розколюючи країну.** «Політика страху перед нападом ворога. Стійкий симбіоз двох президентів, коли обом вигідно підтримувати образ ворога. Для Путіна – це Україна, яка лягла під США. А для Порошенка – Путін, Кремль і війна на сході України. Всі конкуренти нашого президента – вороги і агенти Кремля. Всі, хто його критикує – «п'ята колона». Йому немає альтернативи. Або він, або Путін нападе! І релігія тепер стала державною справою. А отримання Томосу головною подією в історії країни. Кланово-феодальна економіка, як і в "русском міре", значно вигідніша для нашого президента, ніж економіка незалежна і креативна. Нікуди не поділися олігархи, колишні господарі життя. Тепер у них новий покровитель – один і головний олігарх у президентському кріслі», інформує «Радіо НВ»<sup>13</sup>.

**Тож заради збереження власної влади Петро Порошенко готовий «сіяти ненависть і розбрат серед тих громадян які раніше вибрали його, не думаючи про те, які наслідки це несе для народу. Адже антагонізми і ненависть один до одного, які формуються сьогодні, обов'язково дадуть знати про себе в майбутньому, коли про Порошенка будуть згадувати, як про Януковича. Уже жартома»<sup>14</sup>.**

---

<sup>13</sup> Там само.

<sup>14</sup> Владислав Сердюк. Зеленський - це не Голобородько, а сьогоднішня Україна. <https://hvylya.net/analytics/politics/zelenskij-jeto-ne-goloborodko-a-segodnjashnjaja-ukraina.html>